

HET MYSTERIE VAN HAAMSTEDDE

JEROEN BLANKENDAAL

DE DONDERSTEM UIT DE DUISTERNIS

‘Wie is daar?’ Een mannenstem bulderde door de gang.

Ik klikte mijn zaklamp uit. Het werd aardedonker.

‘Wie heeft mijn bunker betreden?’ Een lichtbundel zocht langs muren vol graffiti.

‘We moeten weg hier!’ fluisterde Jonas in mijn oor.

Ik zocht in de duisternis naar de trap. Er moest nog een etage zijn. Ik stak mijn handen vooruit. Opeens voelde ik het koude metaal van de leuning.

‘We gaan naar beneden,’ fluisterde ik.

‘Is dat wel slim?’ siste Liam. ‘Hebben bunkers niet altijd maar één ingang, om vijanden buiten te houden?’

‘We zien het wel,’ fluisterde ik. ‘Ik heb geen zin om te worden gepakt.’

Ik greep me vast aan de metalen leuning. Mijn voeten zochten de eerste traptrede. Een rotte-eierenlucht prikte in mijn neus. Ik zette een stap naar beneden en nog eentje. De zwavelgeur werd sterker. Langzaam liep ik naar beneden, doodeng vond ik dit. Met tegenzin ging ik verder. Wat stonk er toch zo? Ik zette nog een stap en was onderaan de trap. Mijn voeten zakten weg in de modder.

Een hijgend geluid kwam in het donker mijn kant op.

Ik sprong opzij, gleeed uit en landde met mijn gezicht in een plas water.

Ik krabbelde overeind en voelde een lik over mijn wang.

‘Niet nu, Evi,’ fluisterde ik. ‘Het baasje heeft even geen tijd.’

‘Nieuwe look, Sophia?’ Liam lachte. Hij scheen zijn licht door de ruimte. Jonas en hij stonden halverwege de trap.

‘Heel grappig. Schijn even rond, wil je?’ Ik aaide Evi over haar kop.

‘Ssst! Niet zo hard praten,’ siste Jonas.

Liam deed wat ik vroeg. De gang liep dood.

‘We moeten terug naar boven,’ verzuchtte ik.

‘Weet je het zeker?’ kreunde Liam. ‘Die stem klonk woest.’

‘Kom op! Wat kan ons gebeuren? Met Evi erbij zijn we met z’n vieren.’ Ik veegde modder van mijn gezicht. Mijn short en shirt plakten vies aan mijn lijf. Nu maar hopen dat die man boven alleen was.

Ik duwde Liam en Jonas opzij en liep voorop de trap omhoog.

‘Ik tel tot drie en dan wil ik dat jullie hier zijn!’ De donderstem galmde opnieuw door de bunker.

‘Ja, ja, dat hebben we nu wel gehoord.’ Ik hoopte dat mijn stem zekerder klonk dan dat ik me voelde. Met mijn hand zocht ik langs de koude betonnen muur en ik vond de weg naar de uitgang.

Ik stapte naar buiten.

In het zonlicht stond een oude man in het duinzand. Hij had een pluizige baard en een houten stok in zijn hand. Hij was klein en droeg een veel te wijde rode broek met daarboven een overhemd met vlekken. De onderste knopen

van zijn overhemd stonden wijd open. Een bleke, harige buik pulde eronderuit.

‘Jullie hebben hier niets te zoeken! Wegwezen hier!’ Hij liep naar ons toe.

‘Waar hebt u het over?’ Ik zette een stap naar voren.

De man boog naar mij toe. Ik voelde de warmte van zijn adem.

‘Dat gaat je niks aan!’ Een zure lucht ontsnapte uit zijn mond.

Ik veegde zijn speeksel van mijn gezicht. Evi gromde. Haar haren stonden recht overeind.

‘Wegwezen nu! Dit is verboden terrein.’ Hij zwaaide met zijn stok.

‘Volgens mij zijn we hier wel klaar voor vandaag,’ zei ik stoerder dan ik me voelde. Ik draaide me om en liep weg. Evi en de jongens volgden mij.

‘Hebben jullie ooit zoiets meegemaakt?’ Liams lippen trilden.

‘Nee, deze zomervakantie begint heel anders dan ik me had voorgesteld,’ zei ik.

‘Die vent spoort niet,’ bromde Jonas.

Ik bleef staan. ‘Of hij verbergt iets.’

‘Zoals wat?’ vroeg Liam.

‘Geen idee. Maar ik heb zo’n gevoel dat we ons deze vakantie niet gaan vervelen.’

DE WAARSCHUWING

Niet te geloven. Wat een start van onze vakantie. Ik streek met mijn hand door mijn haar. De modder zat echt overal en ik stonk een uur in de wind. Mijn nieuwe shorts en sneakers die ik voor mijn veertiende verjaardag had gekregen kon ik gelijk afschrijven.

Ik draaide mijn hoofd. Hoog op de duinen stond de bunker waaruit we net waren gekomen. De oude man was gelukkig weer verdwenen. Vreemd toch? Hoe wist hij dat die bunker open was? Ik kwam mijn hele leven al in Haamstede en ik was hier al minstens duizend keer langsgelopen. Toch had ik nooit geweten dat je er naar binnen kon. Het was stom toeval geweest dat Evi bij het zoeken naar haar bal had ontdekt dat die bunkerdeur op een kier stond.

‘Wat denken jullie dat hij wilde?’ vroeg ik.

‘Geen idee.’ Liam gooide de bal en Evi stooft weg door het zand. ‘Maar het is duidelijk dat hij niet wilde dat we daar waren. Stoer hoor, Sophia, hoe je naar hem toe liep. Ik dacht dat hij Evi iets aan wilde doen met die stok.’

‘Ik ken jullie toch. Iemand moest ons toch beschermen?’ Ik grinnikte. Sommige dingen veranderden nooit. Liam en Jonas waren allebei een kop groter dan ik en ze waren mijn beste vrienden. Maar ze lieten mij altijd alle problemen

oplossen als het spannend werd. ‘Even serieus, jongens. Hebben jullie ooit zoiets meegemaakt?’

‘Gelukkig alleen in games,’ zei Jonas. Hij duwde zijn bril omhoog op zijn neus.

‘Hij klonk alsof hij vond dat die bunker van hem was,’ zei ik. ‘Zou hij er misschien iets hebben verborgen?’

‘Als je er maar niet aan denkt om terug te gaan,’ zei Jonas.

Ik schudde mijn hoofd. ‘Ik ga nergens heen in deze kleren. Ik voel me zo smerig. Hebben jullie Evi gezien?’

Jonas wees naar een struik.

Evi stak kort haar kop omhoog bij het horen van haar naam. Daarna zocht ze kwispelend verder naar haar bal.

‘Laten we naar mijn huis gaan,’ zei Liam. ‘Wij een hebben een buitendouche en volgens mij is er vandaag niemand thuis.’

‘Wie is daar?’ De stem van Liams vader klonk uit de tuin.

‘Er was toch niemand thuis, had je gezegd?’ siste ik. ‘Ik wil echt niet dat iemand mij zo ziet.’

‘Hij zou de hele middag wegblijven. Sorry.’ Liam haalde zijn schouders op en liep de tuin in.

‘Wat zien jullie eruit.’ Liams vader stond op een ladder. Hij haastte zich naar beneden.

Ik zag mijn reflectie in het raam. Mijn gezicht en kleren waren besmeurd met modder.

‘Hebben jullie soms een geest gezien?’

‘Het is niets, pap. Laat maar.’ Liam wilde doorlopen, maar zijn vader hield hem tegen.

‘Weten jullie het zeker? Jullie zien er verschrikkelijk uit. Zeker jij, Sophia. Wat is dat voor een lucht? Rotten eieren? Wat heb je gedaan?’

‘Het lijkt erger dan het is. Echt. Maar waarom die man zo tegen ons tekeering, begrijp ik niet. Ik was bang dat hij Evi pijn ging doen.’ Mijn stem trilde.

‘Waar heb je het over?’ Liams vader keek bezorgd.

‘We hebben in de duinen een bunker gevonden die open was. Het leek ons leuk om op onderzoek uit te gaan. Maar toen we diep onder de grond waren, klonk ineens een stem die riep dat we er niets te zoeken hadden. Heel eng. Daarom zijn we naar de kelder gevlucht en daar ben ik uitgleden. Er was nergens een uitgang en die oude man bleef maar gillen dat we naar buiten moesten komen. We zaten beneden vast en moesten terug naar boven.’ De laatste woorden kwamen zachtjes over mijn lippen.

‘En toen?’ vroeg Liams vader.

‘Buiten stond een oude man in vieze kleren op ons te wachten. Het leek wel alsof hij Evi wilde slaan met zijn stok. Hij was woest en riep dat die bunker verboden terrein was.’

‘Hoe zag hij eruit? Met lang haar en een pluizige baard toevallig?’

‘Ken je hem?’ vroeg Jonas.

‘Helaas wel. Jullie niet?’

Ik schudde mijn hoofd.

‘Dat was vast de oude Claus. Volgens mij heeft hij jullie behoorlijk laten schrikken. Vreemd. Hij was in mijn tijd nooit meer dan een onschuldige dorpsgek. Het klinkt alsof hij nu echt is doorgedraaid. Hij was vast bang dat jullie die schat onder zijn ogen vandaan gingen stelen. De gek. Hebben jullie hem echt nog nooit gezien?’

‘Nee, natuurlijk niet. Zo’n gezicht vergeet je nooit. Wat is dat voor een schat?’ Ik pulkte opgedroogde modder uit mijn haar.

‘Dat is een mooi verhaal voor bij de barbecue vanavond. Gaan jullie alvast maar naar huis om te douchen en je om te kleden. Dan kan Liam mij nog even helpen met de dakgoot. En doe me een plezier, neem die Claus niet al te serieus. Hou gewoon een beetje afstand als je hem weer ziet.’

Ik knikte.

‘Mooi zo. Hoe laat zijn we vanavond welkom?’

‘Eh, halfzeven volgens mij,’ stamelde ik.

‘Gezellig, tot straks.’ Liams vader verdween in de schuur.

‘Wat was dat nou?’ vroeg Jonas.

‘Geen idee,’ zei Liam. ‘Maar mijn vader lijkt die engerd te kennen. Het wordt steeds vreemder. Ik ga hem wel even helpen, anders blijft hij daar de hele vakantie over zeuren. Ik zie jullie straks bij de barbecue.’

HET MYSTERIE

Het hoofd van mijn vader verscheen uit een rookwolk. Er liepen zweetdruppels over zijn roodverbrande gezicht.

Ik grinnikte. Had hij mij vanmorgen niet gewaarschuwd dat ik me goed moest insmeren omdat het vandaag een hete dag ging worden?

Mijn vader had de barbecue vanmiddag al vroeg aangestoken en uren in de keuken gestaan om zijn beroemde hamburgers te maken. Dat was traditie op onze eerste dag in ons vakantiehuis in Haamstede. Met grote stappen liep hij naar Liam, die met zijn ouders door het hek onze achtertuin was binnengelopen.

Zodra hij Liams moeder omhelsde, trok ik Liam aan zijn arm.

‘Kom op, wegwezen hier,’ fluisterde ik in zijn oor.

We liepen om het huis en verdwenen over het smalle zandpad de duinen achter ons huis in.

‘Waar gaan we naartoe?’ Liam lachte.

‘Ik moet je wat laten zien. Jonas en Evi zijn daar ook al.’

Het pad kronkelde tussen struiken door en verdween achter een heuvel.

‘De oude boomhut?’

‘Beter. Wacht maar tot je het ziet.’

Ik rende door het mulle zand. Boven op het duin bleef ik staan en wees naar een houten huisje dat verderop tussen de bomen stond. Het had een plat dak en er lagen zitzakken voor de deur in het zand.

Jonas kwam naar buiten en zwaaide.

‘Niet!’ riep Liam enthousiast. ‘Ongelooflijk dat je dit voor elkaar hebt gekregen!’

‘Toch wel.’ Ik moest lachen. ‘Ons oude plekje, maar dan nieuw. Kom mee, dan laat ik het zien.’

Evi hoorde mijn stem en rende naar ons toe. Ik pakte haar bal en gooide hem weg. Ze stormde erachteraan.

‘Ze vindt niets leuker dan spelen,’ zei ik. ‘Behalve dan zwemmen, dat doet ze nog liever. Maar even serieus, wat vind je van ons plekje?’

‘Ik ga hier nooit meer weg.’ Liam plofte op een zitzak in het zand. ‘Ik begrijp niet wat je hebt gedaan om dit te verdienen. Is dit allemaal van jou?’

‘Helaas niet. Maar mijn vader heeft wel beloofd dat we het de hele zomervakantie mogen gebruiken. Hij heeft het helemaal zelf gebouwd. We kunnen hier zelfs blijven slapen als we dat willen.’

‘Waanzinnig.’ Jonas liet zich vallen in het zand. ‘We hebben hier toch wel wifi, hoop ik?’

‘Hou toch eens op,’ riep Liam. ‘We hebben ons eigen huis in de duinen. En jij begint over wifi. Ik loop hier vanuit onze tuin zo naartoe. Hoe cool is dat?’

‘Kan zijn.’ Jonas poetste zijn bril met zijn shirt. ‘Maar ik heb de afgelopen maanden aan iets gewerkt wat ik deze zomer met jullie wil testen. Heeft superveel potentie. Het is een app waarmee je met de camera van je telefoon door

dingen heen kunt kijken; muren, hout en ook in de grond. De eerste versie is zo goed als klaar. Geef jullie telefoons even, dan kan ik de app installeren.'

Liam gaf zijn telefoon aan Jonas.

Voor het eerst sinds mijn aankomst vanmorgen bekeek ik Liam eens goed. Het viel me nu pas op dat hij was veranderd. Zijn blonde haren waren strak gekamd en hij droeg een dure designerpolo.

'Wat is er eigenlijk met jou gebeurd?'

'Hoe bedoel je?' vroeg Liam.

'Dat weet je best.' Ik gaf hem een duwtje in zijn zij. 'Je haar zit anders en je bovenarmen zijn gegroeid.'

'Nou ja, je weet wel.' Liam streek zijn hand door zijn haar en zocht naar woorden. 'Gewoon, ik heb voor mijn veertiende verjaardag een abonnement op de sportschool gekregen.' Hij deed zijn best om mijn blik te ontwijken.

'En jij dan?' vroeg Jonas terwijl hij zijn hoofd naar mij draaide. 'Ga jij veel zwemmen deze zomer? Je moet zeker trainen om de selectie te halen?'

Ik zag dat Liam blij was dat mijn verhoor werd onderbroken. Typisch Jonas om een vriend in nood te redden.

'Gelukkig niet. Ik hoef pas na de vakantie te beslissen of ik het doe. Ze beginnen elke ochtend om zes uur met trainen. Elke schooldag. Ik weet niet of ik daar wel zin in heb. Maar genoeg over mij. Ik was best jaloers dat jullie hier al waren toen ik aankwam vanmiddag. Ik had hier ook veel eerder willen zijn.'

'Wij zijn hier al een week,' zei Liam. 'Mijn vader moest voor zijn werk een paar keer in Rotterdam zijn. Jonas is gisteravond laat aangekomen. Ik zie hem vandaag ook pas voor het eerst.'

Twee korte tonen klonken vanuit het huisje.

‘Ons eigen waarschuwingssysteem,’ zei ik. ‘Niemand kan ons hier verrassen.’

Liams vader kwam over het duin onze kant op.

‘Heb je het bord gemist, pap? Dit is verboden gebied voor ouders,’ riep Liam vanuit zijn zitzak.

‘Ik weet het,’ zei Liams vader met een lach. ‘Maar ik kom in vrede. Jullie hebben het hier goed voor elkaar, zie ik. Ik kwam even kijken of alles in orde was. Ik maakte me toch wel zorgen na wat er was gebeurd bij die bunker. En ik dacht dat jullie wel honger zouden hebben.’ Hij zette een schaal met broodjes hamburger op een tafeltje in het zand.

‘Hoe zit het nou met die Claus? En die schat?’ Ik pakte een burger en nam een grote hap.

‘Ik dacht al dat jullie dat wilden weten.’ Liams vader pakte een zitzak en kwam bij ons zitten.

‘Hoe ken je hem eigenlijk?’ Een straaltje sap liep langs Liams kin en maakte een vlek op zijn dure shirt.

Ik lachte stilletjes. Dat was de Liam die ik kende.

‘Ik ken hem al zo lang als ik in Haamstede kom. En dat is mijn hele leven. Net als jullie kan ik me geen zomervakantie herinneren zonder Haamstede. Mijn ouders hebben ons vakantiehuis gekocht voordat ik was geboren. Bijna op hetzelfde moment als Sophia’s opa dit huis heeft gebouwd. Ik weet nog dat Sophia’s vader en ik als kleine jongetjes door de duinen liepen en twee vreemde mannen zagen. Ze leken iets te zoeken. Mijn vader zei dat het oude Peter en zijn zoon Claus waren. Kluzenaars, noemde hij ze. De familie woonde al generaties lang op het eiland, ver weg van iedereen. Ze bemoeiden zich met niemand en woonden in de duinen, weg van de strandopgang daarachter. Dat

gebied waar die stacaravans staan. Ik denk dat Claus daar nog steeds in de hut van zijn vader woont.’

‘Ja, ik ken het daar wel,’ zei ik. ‘Dat is zo’n plek zonder stromend water en elektriciteit.’

‘Inderdaad. Vanuit daar zijn ze sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in 1945 op zoek naar een verdwenen schat.’

Het bleef even stil. Alle drie keken we nieuwsgierig naar Liams vader.

‘Wat voor schat?’ vroeg Jonas.

‘Ik weet het niet precies. Het heeft te maken met de voormalige baron van Haamstede. Je weet wel. Van dat grote kasteel midden in het dorp.’

‘Maar daar woont nu toch helemaal niemand meer?’ zei ik.

‘Nu niet meer, maar tot in de oorlog wel,’ zei Liams vader. ‘Er is toen iets gebeurd. Ik ken de details niet. Maar het hele kasteel zou vol dure kunst hebben gehangen. Op een dag was de baron plotseling dood en was ook al zijn kunst verdwenen.’

‘En die kunst is nooit meer teruggevonden?’ vroeg Liam.

‘Niet dat ik weet. De oude Peter is al lang geleden overleden. Zijn zoon Claus zal nu ook al in de zeventig zijn. Ze hebben altijd gedacht dat die schat is verborgen in de duinen. Meteen na de dood van de baron is de oude Peter begonnen met zoeken en nu, jaren later, zoekt Claus nog steeds. Zijn vader en hij vielen iedereen lastig die in de weg zat. En blijkbaar is dat nu nog zo.’

‘Hij flipte helemaal,’ zei Liam. ‘Dan heb je ze toch niet allemaal op een rijtje?’

‘Klopt. Blijf gewoon een beetje uit zijn buurt de volgende keer.’

Liam knikte.

‘Ik denk dat ik wel weet waarom jullie hem vanmiddag hebben gezien. Volgens mij willen ze bunkers openstellen voor het publiek. Misschien stond die deur daarom open. Die bunkers zijn door de Duitsers aangelegd tijdens de Tweede Wereldoorlog om de kust en het vliegveld van Haamstede te verdedigen tegen een aanval van de geallieerden. Het is de bedoeling dat er binnenkort rondleidingen worden georganiseerd. En volgens mij ook op de plek waar jullie vandaag waren. Dat is tenminste wat ik in de krant heb gelezen. Claus heeft vast gedacht dat het een buitenkansje was om de bunker te onderzoeken. In de hoop natuurlijk eindelijk zijn schat te vinden.’

‘Wat weet je nog meer over die verdwenen kunst?’ vroeg ik.

‘Eigenlijk niet veel meer. Ik ben er eerlijk gezegd altijd van uitgegaan dat het een verzinsel was. Een soort dorpslegende. Daarom heb ik het hele verhaal ook nooit serieus genomen. Ik heb die twee altijd een beetje triest gevonden. Een leven lang zoeken naar iets wat niet bestaat.’

‘Ben je nooit zelf op zoek gegaan naar die schat in de duinen?’ vroeg ik.

‘Niet echt. Maar als jullie er zo in zijn geïnteresseerd, ga dan naar het gemeentearchief, daar hebben ze vast ook kranten uit die tijd. Het archief zit in het oude kasteel van jullie baron. Ik was er een paar jaar geleden en de mensen die daar werkten waren heel behulpzaam.’

Het bleef even stil.

‘Volgens mij hebben jullie voldoende om over na te denken.’ Liams vader stond op en knipoogde. ‘Ik laat jullie weer alleen en neem deze lege schaal ook mee terug. Ik zal

Sophia's vader vertellen dat zijn hamburgers niet te eten waren.'

'Hoe kunnen we zo'n onderzoek starten?' mompelde Jonas toen Liams vader uit het zicht was verdwenen.

'We kunnen natuurlijk online opzoeken wanneer de baron is gestorven,' zei ik. 'Dat zal hier in de omgeving zeker het nieuws hebben gehaald. En dan moet er iets over geschreven zijn in de kranten die in dat archief bewaard worden. Dat kan ons startpunt zijn.'

'Kom op,' zei Liam. 'Dat meen je toch niet? We hebben vakantie.'

'Wil jij dan niet rijk worden?' vroeg Jonas.

'Niet echt. Ik lig deze zomer liever op het strand.'

'Je bent niet wijs. We kunnen ons eigen strand kopen en nog veel meer als we die schat hebben gevonden.' Jonas pakte zijn telefoon en zijn vingers schoten over het scherm. 'Ik zie dat het archief morgenochtend vanaf tien uur open is. We hoeven geen afspraak te maken om er naar binnen te mogen. We gaan er morgenochtend meteen naartoe. Oké?'

'Serieus?' kreunde Liam.

Ik knikte.

'Geef me jouw telefoon even, Sophia,' zei Jonas. 'Dan kan ik ook daarop mijn nieuwe app installeren. Hoe meer jullie testen, des te sneller het algoritme gaat leren. Dus gebruik de app zoveel je kunt. Probeer maar eens te kijken of je kunt zien wat er in je kledingkast ligt. Zonder dat je eerst de deur opendoet, natuurlijk.'

'Heb je al gezien wat er binnen op tafel ligt, Liam?' Ik gaf mijn telefoon aan Jonas.

Liam verdween naar binnen en Jonas installeerde zijn app op mijn telefoon. In de verte klonk gelach uit de tuin van mijn ouders. Evi legde haar bal weer voor mijn voeten. Ik pakte hem niet meteen en ze staaarde me strak aan met haar donkere ogen. Ze knipperde niet en bleef me aankijken. Uiteindelijk gaf ik toe en Evi rende door het zand achter haar bal aan.

Liam kwam naar buiten met een gitaar in zijn hand.

‘Hoe kom je hieraan?’ vroeg hij.

‘Die zag ik vanmiddag bij jullie in de gang,’ zei ik. ‘Ik heb hem voor je meegenomen. Ik zie online vaak video’s voorbijkomen waarin je speelt. Ik dacht dat dit er de perfecte plek voor was. Heb je nog nieuwe liedjes geschreven?’

‘Zeker,’ zei Liam aarzelend. ‘Ik heb ze alleen nog nooit voor publiek gezongen.’

‘Eens moet de eerste keer zijn,’ zei Jonas. ‘Sophia en ik zullen ons deze keer gedragen.’

Liam schraapte zijn keel. Hij liet zijn vingers over de snaren glijden en begon zachtjes te zingen.

Ik sloot mijn ogen en kreeg een warm gevoel in mijn buik.

Liams stem klonk zuiverder en zwaarder dan ik mij herinnerde. Zijn schaamte was verdwenen. Hij zong relaxed en de woorden rolden soepel over zijn lippen. Ik kreeg er kippenvel van. De warme klanken van zijn gitaarspel pasten perfect bij het lied dat hij had geschreven over onze vriendschap. Elk woord dat hij zong was raak.

Het was weer stil. Liams lied was afgelopen, maar zijn woorden zweefden nog tussen ons in de lucht.

Liam legde zijn gitaar op tafel en vermeed onze blikken. Ik stond op en omhelsde hem. Zijn lied had ons voorgoed verbonden.

HET SLOT

Evi en ik stonden al even te wachten bij de rood-witte vuurtoren. Het was zonnig en druk met mensen die een parkeerplekje zochten in de buurt van de strandopgang. Jonas en Liam waren nog nergens te bekennen. Die lagen vast nog in bed. Waarom gingen we hier eigenlijk niet wonen? Alles was hier relaxter en ons huis was groot genoeg. Geen school, lekker zwemmen in zee en paardrijden op het strand. Het nieuwe duinhuisje was ook helemaal top. De hele vakantie onze eigen plek. Lief van papa dat we het mochten gebruiken deze zomer. Dat had ik niet meer verwacht. Zeker niet nadat school had gebeld. Iedereen uit mijn klas kon op vakantie, behalve ik. Ik moest wachten op dat gesprek van gisteren met mijn mentor. Voorwaardelijk over, had ze gezegd. En dat pas nadat ik met papa en mama erbij had beloofd dat ik volgend jaar echt beter mijn best ging doen. Hoe gênant was dat? Zeker met zo'n briljant klein zusje dat het hele jaar had laten zien hoe makkelijk ze kan leren. Echt superirritant. Misschien daarom ook wel zo lekker dat ze sinds vorige week op bollebozenkamp was. Wat mij betreft hoefde ze niet te weten dat ik bijna weer was blijven zitten. Dan kon ze me er weer mee pesten, net als een paar jaar geleden. Alsof ze

dachten dat ik niets deed. Wisten ze niet hoe moeilijk het was voor mij? Zelfs met bijles en de extra tijd die ik kreeg vanwege mijn dyslexie.

‘Hé, wakker worden!’ Liam kwam aangefietst. Verse polo, nieuwe sneakers en zijn blonde haren strak naar achter gekamd. Ik kon wel wennen aan deze nieuwe look.

Evi kwispelde en rende naar hem toe.

‘Jonas nog niet hier?’ vroeg hij.

‘Wedden dat hij nog in bed ligt?’ zei ik. ‘Heb jij geprobeerd of zijn app werkt?’

Liam schudde zijn hoofd. ‘Ik ben direct gecrasht toen ik thuiskwam. Jij wel?’

‘Ik heb vanmorgen geprobeerd om te ontdekken wat er in de koelkast zat.’

‘En?’

‘Hij deed niks, ik zag niks in de koelkast.’ Ik lachte. ‘Jonas had wel mazzel, want toen ik de deur opendeed klopte dat wel. Papa en mama moesten nog boodschappen doen.’

‘Waar hebben jullie het over?’ Jonas stapte van zijn fiets. Zijn zwarte haar stak alle kanten op en er zaten vlekken op zijn bril.

‘Over jouw app,’ zei Liam. ‘Het idee is super. Maar volgens mij is er nog een hoop werk te doen voor je.’

‘Helaas wel,’ zei Jonas. Hij poetste zijn bril met zijn shirt. ‘Ik was er net nog mee bezig. Ergens klopt iets niet. Wat weet ik nog niet. Maar ik ga het vinden. Blijven jullie in de tussentijd zoveel testen als je kunt. Je zult echt merken dat die app de komende dagen beter wordt.’

‘Wat ruikt er zo lekker?’ vroeg ik.

Liam hield een zak omhoog die een heerlijke geur verspreidde.

‘Mijn vader was vanmorgen al vroeg naar een afspraak in Rotterdam. Hij heeft croissants voor ons achtergelaten.’

We legden onze fietsen neer en gingen zitten op het gras.

‘Wat een bizar verhaal was dat gisteren van jouw vader. Ik pakte een croissant. ‘Ik heb er de hele nacht aan liggen denken. Kun je je voorstellen dat hier in Haamstede misschien een gigantische schat ligt verborgen? Eentje waarvan niemand iets afweet?’

‘Niemand, behalve een boze oude man, bedoel je,’ zei Liam.

‘Nou, ja. Ik vind het wel spannend. Ik heb nog nooit zo iets gehoord. Jullie wel?’

‘Echt niet,’ zei Jonas. ‘Ik heb gisteravond onderzoek gedaan naar die baron. Wist je dat bijna alle bossen en duinen van Haamstede van hem waren? Hij kon vanuit de voordeur al die kilometers naar het strand lopen over zijn eigen grond.’

‘Hij heeft vast de TikTok van 1900 bedacht. Of de eerste door-de-muur-en-grond-kijkapp,’ zei ik plagend.

‘Heel grappig. Het enige wat hij ervoor hoefde te doen, was geboren worden. Zijn familie heeft dat gigantische kasteel zevenhonderd jaar geleden gebouwd. Ze hebben ook heel veel kunst verzameld. Het hele kasteel moet er vol mee hebben gehangen. Echt niet voor te stellen, zo rijk als ze moeten zijn geweest.’

‘En onze baron?’ vroeg Liam.

‘Tja, dat is een beetje een vreemd verhaal. Over hem kon ik eigenlijk niet zoveel vinden. Wat ik wel heb gelezen, is dat hij enig kind was. Nooit getrouwd, hij woonde helemaal alleen in dat grote kasteel. In 1940 is hij overleden.

Verder kon ik niks vinden. Niet waaraan hij is overleden en ook niets over verloren schatten. Het enige wat ik nog kon vinden, is dat er tijdens de Tweede Wereldoorlog hoge Duitse officieren in het kasteel hebben gewoond. Het was een soort commandocentrum of zoiets. Het kasteel is na de oorlog eigendom geworden van de gemeente.’

‘En verder helemaal niks? Dat is toch vreemd,’ zei ik. ‘Niets over die verloren kunst en verdwenen schatten?’

‘Nee, ik heb wel veel gevonden over de geschiedenis van het kasteel, maar bijna niks over de baron. Ik begin bijna te denken dat Liams vader gelijk had. Dat er misschien helemaal geen kunstschat is verstopt in de duinen.’

‘Helemaal mee eens,’ zei Liam. ‘Laten we gewoon gaan zwemmen. Dat is ook veel leuker.’

‘Echt niet,’ zei ik. ‘Ik ben wel nieuwsgierig of we iets kunnen vinden in het archief.’

Jonas en ik pakten onze fietsen.

‘Ga je mee, Liam?’ vroeg ik.

‘Oké dan. Maar alleen omdat ik geen zin heb om de hele dag alleen te zitten.’

We fietsten langs het oude vliegveld. Achter ons was de vuurtoren nog goed te zien. Zweefvliegtuigen werden door tractoren over het gras naar de startbaan getrokken. Evi rende met haar tong uit haar bek achter ons aan. Een klein kwartiertje later fietsten we door het dorp. Verderop stond het kasteel. Ik was er al zo vaak voorbijgereden als we boodschappen gingen doen, maar ik merkte dat ik er na de verhalen over de baron en zijn schat ineens met heel andere ogen naar keek. Het viel me nu pas op hoe strategisch de plek aan de bosrand was waar het kasteel was gebouwd.

Het bouwwerk had dikke stenen muren en er staken twee torens hoog boven uit. Over de volle breedte van de gevel waren hoekige kantelen gemetseld. De Zeeuwse vlag wapperde voor de deur.

‘Vanuit de torens kon je vijanden vast al van ver zien aankomen,’ zei Liam. ‘En degene die hier woonde zat lekker veilig verscholen achter die brede gracht. Hij hoefde alleen maar de brug op te halen. Denk je dat daarboven kanonnen hebben gestaan?’

Evi stond hijgend tussen ons in. Ze zag het water in de gracht en liep er kwispelend naartoe.

‘Nee, Evi,’ zei ik lachend. ‘Dat gaan we niet doen. Die slotgracht is niet om te zwemmen.’ Ik speelde met haar krullen. Evi was het er niet mee eens en keek me teleurgesteld aan.

‘Die baron had het maar goed voor elkaar,’ zei Liam. ‘Moet je je eens voorstellen dat je dat hele kasteel voor jezelf hebt. Ik had het wel geweten. Ik zou van mijn kasteel de coolste plek van de hele omgeving hebben gemaakt, met een enorme gameroom in het midden.’

‘Jaja, droom maar verder,’ zei ik. ‘In de tijd van onze baron waren er geen games, geen telefoon, geen tv en nog veel erger... geen internet.’

We liepen over de brug naar het kasteel. De brug ging over een gracht en onder een stenen boog door waarop afbeeldingen stonden. In het midden zag ik een gespierde rode leeuw op een gouden achtergrond en daarnaast twee handen die allebei een zwaard vasthielden. De ijzeren poort halverwege de brug stond open. Voor het hek stond een modern bord dat hier niet paste. Ik las dat de ingang van het gemeentearchief in het hoofdgebouw was.

Ik stak het binnenplein over en liep naar een hoge houten deur die openstond en met roestig ijzerwerk was versierd. We liepen naar binnen over een witte marmeren vloer. Het geluid van onze voetstappen weerkaatste tegen de muren.

‘Deze kasteelmuren lijken nog dikker dan die van de bunker van gisteren.’ Liam klopte met zijn handen op de bakstenen muur.

‘Die muren zijn op sommige plekken meer dan drie meter dik,’ zei een onbekende man die onze kant op liep. ‘En je bedoelt de muren van het slot. Je bent net water overgestoken. Dat betekent dat dit geen kasteel is, maar een slot. En zo’n gracht noemen we de slotgracht. Het oudste deel van het slot is uit de dertiende eeuw en het is zo stevig gebouwd om vijanden buiten te houden. Kachels en elektra hadden ze niet in die tijd. Daarom maakten de mensen de muren dik en de ruimten binnen niet te groot. Dan duurde het niet zo lang om de vertrekken warm te stoken.’ De kleine, brede en kale man schoof zijn leesbril omhoog en keek ons aan. Hij had vriendelijke blauwe ogen. ‘Wat brengt jullie hier op deze mooie zonnige dag? Zijn jullie verdwaald? Het strand is maar een klein stukje verderop. Gewoon de stoet met auto’s volgen. Of is er iets wat ik vanmorgen voor jullie kan doen? Mijn naam is Hans, ik ben de gemeentearchivaris.’

‘We zijn op zoek naar iets uit de geschiedenis van Haamstede,’ zei ik. ‘Naar iets wat met dit kasteel, eh sorry, met dit slot te maken heeft.’

‘Het slot?’

‘Nou ja, meer eigenlijk met iemand die hier heeft gewoond,’ zei ik.

‘Dat moet dan een lange tijd geleden zijn,’ zei de archivaris. ‘Het slot is al meer dan vijfenzeventig jaar in bezit van de gemeente. Haamstede hoort alweer een hele tijd bij de gemeente Schouwen-Duiveland. En we bewaren hier in het archief alles wat belangrijk is voor de gemeente. En geloof me, dat is een heleboel. Daarom wonen hier al heel lang geen mensen meer. Daar is geen ruimte meer voor. Alhoewel dat niet helemaal waar is. Mijn collega De Wit werkt hier als historicus. Hij houdt zoveel van zijn werk dat hij regelmatig de tijd vergeet. Soms slaapt hij hier zelfs. Maar naar hem zijn jullie vast niet op zoek.’

‘We zijn op zoek naar een verhaal over de baron van Haamstede,’ zei ik.

‘Welke? Er zijn er een hoop geweest sinds 1300. Baron Lodewijk, baron Gottfried, baron Maurits?’

‘Dat weet ik eigenlijk niet. We zijn op zoek naar iets wat aan het begin van de Tweede Wereldoorlog is gebeurd.’

‘Dan bedoel je vast Lodewijk baron van Haamstede. Hij is hier op 21 mei overleden, vlak nadat de Duitsers Nederland hadden bezet.’

‘Die, ja. Naar hem zijn we op zoek. Hebt u misschien kranten uit die tijd?’

‘Zeker. Maar dat is wel van een hele tijd geleden. Die kranten liggen beneden in de kelder, in het oude archief. Loop maar mee. Passen jullie wel op? Het is beneden erg laag. Die middeleeuwen waren nog niet zo lang als jullie.’

‘Mag Evi mee?’ vroeg ik.

‘Tuurlijk. Ze ziet eruit als een slimme hond. Misschien kan ze straks helpen zoeken. Wat is ze voor een hond?’

‘Evi is een draadhaar Vizsla,’ zei ik trots. ‘Die hebben allemaal van die lange krullen en een baard. Ze is een

jachthond, maar dan wel een heel lieve. Ik heb haar zelf opgehaald in Hongarije.’

‘Ik zag direct al dat ze een lieve en slimme speurhond is.’ De gemeentearchivaris lachte. ‘Waar komen jullie vandaan?’

‘Ik ben Sophia en dit zijn mijn vrienden Jonas en Liam. We zijn met onze ouders op vakantie.’

‘Is het jullie eerste keer in Haamstede?’ De archivaris hield zich vast aan de trapleuning. De treden waarover hij naar beneden liep, waren smal en uitgesleten.

‘Sophia en ik komen hier ons leven lang al,’ zei Liam. ‘Onze grootouders hebben hier al lang geleden naast elkaar huizen gekocht in de duinen. Daardoor zijn onze ouders al heel lang vrienden. Ik kan me geen Haamstede herinneren zonder Sophia. Zij natuurlijk wel. Want ze is drie maanden ouder dan ik,’ zei Liam plagend.

‘Jonas is de nieuwkomer,’ zei ik. ‘Hij komt hier pas twaalf jaar met zijn vader en broer. We zijn opgegroeid met elkaar in Haamstede. We vieren elke vakantie samen.’

‘Nou, kom maar mee dan, dan laat ik jullie onze schatkamer zien.’

www.uitgeverijdefontein.nl

© 2024 Jeroen Blankendaal

Voor deze uitgave:

© 2024 Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Omslagontwerp en landkaart: Caren Limpens

Grafische verzorging: Lianne van Klinken – Prografici

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 261 7285 4

ISBN e-book 978 90 261 7320 2

NUR 283, 232